

Protokoll 8/99

Møte i Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg mandag 18 oktober 1999

Tilstede:

Gudmund Knudsen
Vidar Lindefjeld
Gro Granden

Fra sekretariatet møtte Marianne Pedersen og Benedicte Schaltz.

Møtet varte fra kl. 0830 til kl 1000.

Vedtak ble truffet i følgende saker:

1. Sak 98/17 Kverneland ASA
 2. Sak 99/31 KPMG-konsernet
 3. Sak 99/34 Vest-Agder Energiverk DA
-

1. Godkjenning av møteinnkallingen

Innkallingen til møtet i Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg mandag 18 oktober 1999 ble godkjent.

2. Sak 98/17 Kverneland ASA

Kverneland ASA fikk gjeldende konsernordning ved valg til bedriftsforsamlingen i selskapet godkjent i Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalgs møte 24 august 1998.

I brev 23 september 1999 søker selskapet om opphevelse av særskilt valgordning med bruk av forholdstallsvalg.

Kverneland Gruppen er organisert som følger: Kverneland ASA er morselskap, med datterselskapene Kverneland Klepp AS, Kverneland Nærbø AS (tidligere Kverneland Underhaug) og Kverneland Norge AS. Selskapet opplyser at Kverneland DC nå er inkludert i Kverneland Klepp og at Kvernex er solgt til Komatsu KVK LLC hvor Kverneland har 40 % av aksjene.

Det er per juni 1999 henholdsvis 20 ansatte i Kverneland ASA, 796 ansatte i Kverneland Klepp AS, 200 ansatte i Kverneland Nærbø AS og 4 ansatte i Kverneland Norge AS.

Arbeidsutvalget viser til at det er enighet mellom Kverneland ASA og de lokale fagforeninger som representerer 916 av totalt 1020 ansatte i konsernet om at selskapets særskilte ordning opphører og erstattes med flertallsvalg.

Arbeidsutvalget godkjenner søknaden.

Arbeidsutvalget fatter slikt

vedtak:

«I medhold av allmennaksjeloven §§ 6-4 fjerde ledd og 6-5 jf representasjonsforskriften §§ 5 og 6 og nemndas vedtak 27 oktober 1998 om delegasjon av nemndas myndighet, godkjenner Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg følgende konsernnordning for Kverneland ASA:

I

Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalgs vedtak 24 august 1998 oppheves.

II

Kverneland Klepp AS gis unntak fra plikten til å etablere bedriftsforsamling.

III

Styret i Kverneland ASA skal bestå av 6 til 8 medlemmer, hvorav 3 medlemmer og en observatør med varamedlemmer velges av og blant de ansatte i Kverneland ASA og i norske datterselskaper av dette.

IV

De ansattes valg til styret i Kverneland ASA skjer etter følgende retningslinjer:

Valget skal gjennomføres i følgende tre valgkretser:

1. Ansatte på timelønn i Kverneland Klepp AS velger 2 medlemmer og 2 varamedlemmer.
2. Ansatte på timelønn i Kverneland Nærbø AS velger 1 medlem og 1 varamedlem.
3. Ansatte på månedslønn i Kverneland ASA, Kverneland Norge AS, Kverneland Nærbø AS og Kverneland Klepp AS velger 1 observatør og 1 varamedlem.

V

Ved vesentlige endringer forutsettes at det sendes ny søknad til nemnda.

VI

For øvrig gjelder aksjelovens regler om de ansattes rett til representasjon i styrende organer og forskriftens bestemmelser om gjennomføring av valg.

VII

Godkjennelsen gjelder inntil videre, jf forskriften §§ 5 og 6.»

3. Sak 99/31 KPMG-konsernet

I brev av 19 august 1999 søker Klynveld Peat Marwick Goerdeler AS, heretter kalt Klynveld om konsernrepresentasjon for ansatte i KPMG AS og KPMG Consulting AS ved valg til styret i Klynveld. Det søkes videre om at styret i morselskapet også velges som styrer i konsernets to datterselskaper.

KPMG-selskapene i Norge består blant annet av morselskapet Klynveld og datterselskapene KPMG AS og KPMG Consulting AS. Selskapet opplyser at de andre selskapene i KPMG-konsernet ikke skal inngå i konsernordningen, da det ikke finnes ansatte i selskapene.

Det er ingen ansatte i Klynveld. KPMG AS og KPMG Consulting AS har henholdsvis 415 og 119 ansatte.

Selskapet ønsker å gi de ansatte tilgang til styret i Klynveld fordi det er her de reelle beslutninger i konsernet ofte fattes. Det søkes derfor om godkjenning av ordning for de ansattes styrerepresentasjon i KPMG-konsernet som beskrevet i avtale av 7 juni 1999. Det fremgår av nevnte avtale at det er enighet mellom de ansatte og selskapene om at selskapene ikke skal ha bedriftsforsamling. Det er videre enighet om at de ansatte skal være representert i styrene i KPMG AS, KPMG Consulting AS og Klynveld med henholdsvis 2 representanter og 2 personlige vararepresentanter fra KPMG AS og 1 representant og 1 personlig vararepresentant fra KPMG Consulting AS.

Det er videre en forutsetning at styrene i de tre selskapene skal være gjennomgående, slik at samme person sitter i alle styrene. Det opplyses at KPMG-konsernet er en totalleverandør av tjenester innen revisjon og rådgivning. De ansatte har, i større grad enn innenfor en tradisjonell selskapsorganisering av arbeidet, behov for innsikt og deltakelse i det samarbeidende konsernselskapet. Vedtak fattet av det enkelte styre kan like gjerne få virkning for ansatte i det samarbeidende konsernselskap, og således medføre at det er vel så viktig at de ansatte har representasjon i andre selskaper i konsernet som sitt eget. Det vises samtidig til at risikoen vil være minimal for at det enkelte styret ikke er klar over det ansvar styret har i forhold til det enkelte selskap, sett på bakgrunn av selskapets særlige kunnskap om regelverket.

Ovennevnte avtale har fremkommet gjennom forhandlinger mellom de ansatte og representanter for ledelsen. Avtalen har vært ute til avstemning blant de ansatte i selskapene KPMG AS og KPMG Consulting AS. I KPMG AS avga 219 av 415 ansatte stemmer. 217 ansatte stemte for søknaden og 2 ansatte stemte mot. I KPMG Consulting AS deltok 66 av 119 ansatte. 65 stemte for søknaden og 1 ansatt stemte mot.

Arbeidsutvalget vil bemerke at etter aksjeloven er datterselskap i konsern egne aksjeselskaper med eget styre som treffer avgjørelser i datterselskapets saker. De ansattes representanter skal etter aksjelovens ordning også i datterselskaper velges av og blant de ansatte i det aktuelle datterselskapet. Dette sikrer at de ansattes interesser i

styret er representert ved personer som kjenner selskapet fra sitt eget arbeid der og som representerer de ansatte i datterselskapet.

Den ordning det er søkt om innebærer at de ansattes styremedlemmer i datterselskapene ikke velges av og blant de ansatte i selskapet, ettersom ett, eventuelt to av styremedlemmene er valgt av og blant de ansatte i det andre datterselskapet.

Spørsmålet er så om det i saken her foreligger særlige grunner som tilsier at lovens ordning for representasjon i datterselskapene vil medføre vesentlige ulemper eller er uhensiktsmessige for gjennomføring av de ansattes rett til representasjon i datterselskapets besluttende organer, jf forskriften § 5 første ledd.

Arbeidsutvalget vil ikke se bort fra at det kan ha administrative fordeler for konsernet med identiske styresammensetninger i morselskapet og de to datterselskapene. KPMG-konsernet har etter det opplyste en sammenvevet virksomhet, hvor de tjenester som ytes i større og større grad frigjøres fra den tradisjonelle selskapsorganiseringen. For arbeidsutvalget har det imidlertid vært sentralt at datterselskapenes styrer i KPMG-konsernet, som i konsernforhold ellers, vil ha et selvstendig ansvar og ha selvstendige oppgaver i forhold til det selskap det er styre for. Datterselskapenes styrer vil behandle saker som ikke behandles på morselskapsnivå. Videre vil datterselskapenes styrer treffe avgjørelser i forbindelse med gjennomføringen av vedtak som er truffet av morselskapets styre, og uttalelse fra datterselskapenes styrer kan inngå i morselskapets beslutningsgrunnlag, jf aksjeloven § 6-16 annet ledd. Det kan blant annet på denne bakgrunn ha betydning at datterselskapenes styrer har den representasjon fra de ansatte som aksjelovens ordning foreskriver, og arbeidsutvalget kan ikke se at det for KPMG-konsernet gjør seg gjeldende slike spesielle forhold at lovens ordning for valg av ansatterepresentanter i styret bør fravikes.

Arbeidsutvalget er etter dette blitt stående ved at de ansattes representanter i datterselskapenes styrer bør velges i samsvar med aksjelovens ordning. Dette innebærer at samtlige ansatterepresentanter i datterselskapene velges av og blant de ansatte i vedkommende selskap. Bedriftsdemokratinemnda etterkommer etter dette ikke søknaden om at styret i Klynveld Peat Marwick Goerdeler AS velges som styrer i KPMG AS og KPMG Consulting AS.

Arbeidsutvalget bemerker for øvrig at i henhold til representasjonsforskriften § 18 skal det velges så mange vararepresentanter som det velges medlemmer, med tillegg av to. Videre bemerker arbeidsutvalget at bruk av personlige vararepresentanter bryter med representasjonsforskriftens ordning jf § 13 syvende ledd.

Når det gjelder selskapets søknad om etablering av konsernordning ved valg av de ansattes representanter til styret i Klynveld Peat Marwick Goerdeler AS har arbeidsutvalget isolert sett kunnet godkjenne ordningen.

Etter underhånden kontakt med selskapet har vi imidlertid forstått det slik at når søknaden om bruk av gjennomgående styre ikke blir etterkommet, faller forutsetningen for representasjon i morselskapets styre også bort.

Arbeidsutvalget fatter slikt

vedtak:

"I medhold av aksjeloven § 6-5 jf representasjonsforskriften §§ 5 og 6 og nemndas vedtak av 27 oktober 1998 om delegasjon av nemndas myndighet, avslår arbeidsutvalget KPMG-konsernets søknad om at styret i Klynveld Peat Marwick Goerdeler AS velges som styrer i KPMG AS og KPMG Consulting AS."

4. Sak 99/34 Vest-Agder Energiverk DA

Vest-Agder Energiverk DA (VAE) søker i brev av 10.09.1999 om etablering av konsernordning ved valg til styret i konsernet.

Etter vedtak i representantskapet for Vest-Agder Energiverk DA 4 desember 1998 og 4 juni 1999 er selskapet etablert som konsern. Konsernet består per dags dato av morselskapet Vest-Agder Energiverk DA og de fire heleide datterselskapene Vest-Agder Energiverk Energi AS, Vest-Agder Energiverk Nett AS, Vest-Agder Energiverk Veilys AS og Norsk Vind- og miljøkraft AS.

I følge søknaden har konsernet totalt 409 ansatte. Det er henholdsvis 46 ansatte i Vest-Agder Energiverk DA, 128 ansatte i Vest-Agder Energiverk Energi AS, 227 ansatte i Vest-Agder Energiverk Nett AS, 7 ansatte i Vest-Agder Energiverk Veilys AS og 1 ansatt i Norsk Vind- og miljøkraft AS. 364 av totalt 409 ansatte er organisert i lokale fagforeninger.

Arbeidsutvalget bemerker at Vest-Agder Energiverk DA er et interkommunalt selskap.

Arbeidsutvalget bemerker videre at selskapsloven av 1985 § 2-13 hjemler representasjonsrett for ansatte i et ansvarlig selskap, herunder regler om representasjonsrett for de ansatte når et ansvarlig selskap er morselskap i et konsern. Etter selskapsloven § 1-1 femte ledd gjelder imidlertid selskapsloven ikke for interkommunale selskaper med mindre annet er avtalt. Slik avtale kan ikke sees å være inngått for Vest-Agder Energiverk DA som dermed faller utenfor selskapslovens virkeområde, herunder denne lovens regler om styrerepresentasjon for de ansatte.

Av denne grunn kan selskapets søknad om etablering av konsernordning ved valg av styret i selskapet ikke etterkommes.

Utvalget vil for ordens skyld nevne at fra 01.01.2000 trer ny lov om interkommunale selskaper i kraft samtidig som det ikke lenger er adgang til å etablere interkommunale

selskaper med ubegrenset deltakeransvar med hjemmel i kommuneloven § 27. Så langt utvalget kan se innebærer dette at Vest-Agder Energiverk DA innen 4 år etter den nye lovens ikrafttredelse må være organisert som interkommunalt selskap, eventuelt aksjeselskap. Den nye loven har lovbestemte regler om ansatterepresentasjon i styret som er utformet etter mønster av aksjelovens og selskapslovens regler, se den nye lovens § 10.

Det som er sagt over er ikke til hinder for at det i selskapets vedtekter tas inn regler om ansattes representasjonsrett i henhold til søknaden.

Arbeidsutvalget fatter slikt

vedtak:

I medhold av selskapsloven § 2-13 jf § 1-1 femte ledd og nemndas vedtak 27 oktober 1998 om delegasjon av nemndas myndighet, avslår Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg søknad av 10 september 1999 fra Vest-Agder Energiverk AS.

4. Sak 99/36 Siemens Vannkraft AS

Det ble orientert om at nemndas formann, i medhold av nemndas vedtak av 27. oktober 1998 pkt. III a) om delegasjon av nemndas myndighet, godkjente utenom møte den 5. oktober 1999 Siemens Vannkraft AS's søknad om forkortede frister ved valg av ansattes representanter til styret i selskapet. Vedtaket er vedlagt protokollen.

6. Saker som er kommet inn til Bedriftsdemokratinemnda

Sekretariatet delte ut en oversikt over saker som er aktuelle for behandling i nemnda.

7. Neste møte i Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg

Ny møtedato for neste møte i arbeidsutvalget er tirsdag 23 november 1999 kl 0900.